

Plenaire vergadering van de Hoge Raad voor de Statistiek
Donderdag 20 februari 2020 (10u – 12u30)

Notulen P.V. 2020/nr. 1

Leden van de Hoge Raad voor de Statistiek:

De heer P. Deboosere – *Voorzitter*

Mevrouw R. Bourdeaud’hui (voor de heer E. Eysackers), mevrouw V. Burnel, de heer D. De Baets, de heer A. Delbarre, mevrouw G. Desimone, de heer B. Hertveldt, de heer J. Leroy, de heer G. Loosveldt, mevrouw V. Maghe, mevrouw A. Sierens, de heer R. Tahiri, de heer P. Teirlinck, de heer R. Van Dam, mevrouw F. Vanderkelen, de heer O. Goddeeris (voor de heer N. Waeyaert)

Uitgenodigd:

Mevrouw C. Croquet – Statbel → Voor punt 6 op de agenda
 De heer P. Dmitrevsky – Expert (*gepensioneerd lid*)
 Mevrouw J. Frisque – Statbel → Voor punt 5 op de agenda
 De heer J. Lievens – UGent → Voor punt 3 op de agenda
 De heer E. Meersseman – Statbel → Voor punt 3 op de agenda
 De heer P. Vranken – Statbel → Voor punten 5 & 6 op de agenda

Verontschuldigd:

De heer R. Acx, de heer M. Callens, mevrouw A. Carton, mevrouw C. Faes, de heer K. Grosse-Erdmann, mevrouw F. Kirakoya (*vice-voorzitster*), de heer J. Krott, de heer B. Lejeune, de heer K. Neels, mevrouw I. Thomas, mevrouw R. Thys, mevrouw E. Vandervieren, de heer C. Van Laere, mevrouw K. Van Overmeire, de heer R. Van Rossem, de heer F. Vesentini

Afwezig:

De heer M. Boghaert, de heer E. Cornelis, de heer F. Huyghe, de heer F. Jadoul, de heer J.-P. Liebaert, de heer O. Plasman, de heer R. Rollier, mevrouw J. Screurs, de heer R. Van Bulck, de heer V. Vandenberghe, de heer P. Van der Hallen, de heer S. Van de Venster, de heer P. Van Ongevalle

Secretariaat:

De heer Ph. Mauroy – *Secretaris*
 De heer C. Cornelis – *Adjunct-secretaris*

Nr.	Punten op de agenda
I	<p><i>Goedkeuring van de agenda voor de plenaire vergadering van donderdag 20 februari 2020</i></p> <p>➤ Beslissing</p> <p>De agenda van de vergadering wordt unaniem goedgekeurd.</p> <p><i>Opmerking: Het Secretariaat heeft per e-mail van 30 maart 2020 de powerpointpresentaties van de plenaire vergadering doorgestuurd naar alle leden van de Hoge Raad voor de Statistiek.</i></p>

	<p><i>Goedkeuring van de notulen P.V. 2019/nr.2 van de plenaire vergadering van 13 juni 2019</i></p> <p>➤ <u>Beslissingen</u></p> <p>De notulen P.V. 2019/Nr. 2 van de plenaire vergadering van 13 juni 2019 worden unaniem goedgekeurd, met de volgende correctie, op punt VII van de Nederlandse versie : « Uit de eerste contacten die sommige Vlaamse universiteiten in het kader van hun onderzoek in opdracht van de Vlaamse overheid hebben gelegd, blijkt dat de FOD Binnenlandse Zaken Vlaamse overheid er enkel mee instemt om de adressen te verstrekken van huishoudens die uitdrukkelijk vooraf hun toestemming hebben gegeven (actieve toestemming) om deel te nemen aan een enquête.".</p> <p>II <i>Opmerking: In het kader van de opvolging van deze notulen en met name de kwestie van de beschikbaarheid van werkgelegenheidsindicatoren in het kader van het deeleconomieplatformen (een vraag die bij "bespreking" onder punt IV van de agenda van deze plenaire vergadering aan bod is gekomen), zou een lid willen weten of er momenteel producenten van statistieken op dit gebied werkzaam zijn. Hier wordt voorgesteld om dit punt tijdens een toekomstige plenaire vergadering te bespreken; een lid wees er ook op dat dit onderwerp van de deeleconomieplatformen besproken werd tijdens een forum van het European trade union institute (ETUI) op 18 februari 2020 (interessante documentatie is beschikbaar op: https://www.etui.org/Events/Monthly-Forum-What-do-we-know-about-digital-work-Discussing-the-results-of-ETUI-Internet-and-Platform-Work-Survey).</i></p>
	<p><i>Toegang tot gegevens van het Rijksregister, voor onderzoekers, in het kader van de organisatie van enquêtes voor statistische of wetenschappelijke doeleinden</i></p> <p>➤ <u>Toelichting</u></p> <p>Tijdens de plenaire vergadering van 13 juni 2019 werd overeengekomen dat de Hoge Raad voor de Statistiek op de hoogte zou worden gebracht van de vooruitgang die bepaalde Vlaamse universiteiten in het kader van hun onderzoek in opdracht van de Vlaamse administratie hebben geboekt ten aanzien van de FOD Binnenlandse Zaken (de instelling die sinds de inwerkingtreding van de ‘GDPR’ verantwoordelijk is voor de evaluatie van alle gegevensaanvragen die bij de FOD worden ingediend en die betrekking hebben op het gebruik van steekproeven uit het Rijksregister), alsook over de procedures die zijn ingesteld voor het gebruik van de gegevens uit het Rijksregister.</p> <p>De heer John Lievens (professor aan de UGent) is dus aanwezig op de plenaire vergadering als expert om de leden van de Hoge Raad voor de Statistiek te informeren over de huidige stand van zaken van de besprekingen met de FOD Binnenlandse Zaken, in het kader van een concreet voorbeeld inzake de organisatie van de ‘Participatiesurvey 2020’ (zie slides van de presentatie die het secretariaat per mail heeft doorgestuurd).</p> <p>➤ <u>Bespreking</u></p> <p>De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek geven opmerkingen en vragen bijkomende info, met name over problemen die konden worden opgelost in de loop van deze toegangsprocedure tot de gegevens van het Rijksregister (ter informatie: er werd in fine een gunstige beslissing voor toegang gegeven aan de UGent door de FOD Binnenlandse Zaken), over de wettelijke bepalingen in het kader van deze materie en hun complexiteit voor niet-juristen, over de mogelijke afwezigheid van een generiek kader en een algemene toegangsprocedure tot het Rijksregister, evenals over een wetenschappelijk aanvaardbare procedure voor het gebruik van deze gegevens voor wetenschappelijk onderzoek (cf. het ‘Vademecum voor onderzoekers’ van de vroegere Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer – document in bijlage van deze notulen), en ook over de beschikbaarheid van informatie over toegangsprocedures tot deze gegevens (ter informatie: u vindt de huidige toegangsprocedures op de site https://www.ibz.rn.fgov.be/nl/rijksregister/aanvraag-toegang-tot-het-rijksregister/#jfmulticontent_c1951-2. Daar vind je ook alle machtigingen voor toegang tot de gegevens van het Rijksregister die de FOD Binnenlandse Zaken sinds 2019 heeft gegeven).</p> <p>➤ <u>Beslissingen</u></p> <p>De Hoge Raad voor de Statistiek is van mening dat het wenselijk is dat zijn voorzitter een ontmoeting heeft met een vertegenwoordiger van de Gegevensbeschermingsautoriteit om te onderzoeken of het bovengenoemde vademecum kan worden bijgewerkt.</p> <p>Als deze eerste benadering niet afdoende blijkt, zou de Hoge Raad voor de Statistiek een brief kunnen sturen naar de rectoren van de Belgische universiteiten en naar het FNRS, om de wetenschappelijke gemeenschap meer te mobiliseren rond de kwestie van de toegang tot de gegevens in het Rijksregister voor wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden.</p> <p>III</p>

Ter informatie: Geïntegreerd statistisch programma 2020 van het IIS**➤ Toelichting**

Het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor de statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor de nationale rekeningen, verduidelijkt dat het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (hierna het IIS genoemd) jaarlijks een geïntegreerd statistisch programma (GSP) opstelt. Dit programma bevat afspraken over gemeenschappelijk op te stellen openbare statistieken of acties die de kwaliteit van de statistieken moeten bevorderen en de globale antwoordlast moeten verlagen.

De verschillende voorbereidende werkzaamheden voor de uitwerking van het GSP 2020 werden gerealiseerd binnen een specifieke werkgroep die is opgericht door de raad van bestuur van het IIS en die belast wordt met het programma van statistisch werk. Die werkgroep is samengesteld uit het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA), het Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique (IWEPS), de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA), de Nationale Bank van België, het Federaal Planbureau en Statbel.

In mei 2019 valideerde de raad van bestuur van het IIS de verschillende samenwerkingsverbanden die in het GSP 2020 van het IIS dienen opgenomen te worden. Overeenkomstig het huishoudelijk reglement wordt de samenwerking tussen de partners van het IIS geregeld door *Service Level Agreements* (SLA). De SLA's inzake de samenwerkingsverbanden die opgenomen werden in het GSP 2020 werden goedgekeurd door de raad van bestuur van het IIS op 21 november 2019.

Het betreft de volgende SLA's:

- ✓ 'Gegevens en statistieken uit de databank van de huurcontracten' (verlenging van de GSP's van 2018 & 2019): Deze SLA heeft enerzijds als doel om de gegevens van de databank inzake de huurcontracten van de Algemene Administratie Patrimoniumdocumentatie te gebruiken voor de uitwerking van statistieken en anderzijds om de kwaliteit van deze gegevens te bestuderen om verbeteringen voor te stellen voor de registratie in de databank.
- ✓ 'Haalbaarheidsstudie over de verstrekking van openbare jaarstatistieken over reizigers- en goederenvervoer per spoor' (verlenging van het GSP 2019): Het gaat over het definiëren van de verplichtingen van alle partijen die betrokken zijn bij de levering van openbare statistieken over reizigers- en goederenvervoer per spoor.
- ✓ 'Census – Woningen' (verlenging van het GSP 2019): Deze SLA heeft als doelstelling de databank "woningen" van de Census te verbeteren.
- ✓ 'Nationale enquête "Gender-Based Violence"' (verlenging van het GSP 2019): De doelstelling is de verplichtingen van alle betrokken partijen definiëren door de uitwerking van een organisatorisch en financieel scenario tussen instellingen op verschillende bevoegdheidsniveaus, met het oog op de uitvoering van deze Europese enquête voor België in 2021.
- ✓ 'Inventaris en harmonisering van de gegevens over het gewestelijke openbaar vervoer': De doelstellingen van deze SLA zijn enerzijds een inventaris opstellen van de bestaande gegevens en de behoeften op het vlak van het openbaar vervoer (met een harmonisatie van de metagegevens) en anderzijds de geschiktheid onderzoeken van de gegevensbronnen en de behoeften, waarbij wordt nagedacht over de manier waarop behoeften waaraan momenteel niet tegemoetgekomen wordt, kunnen worden vervuld.
- ✓ 'Haalbaarheidsstudie over het gebruik van nieuwe gegevensbronnen over salariswagens': Het gaat hier over een haalbaarheidsstudie over het gebruik van nieuwe gegevensbronnen over salariswagens.
- ✓ 'Statistieken over het wegverkeer': Het doel van de SLA is de voortzetting verzekeren van de activiteiten van een bestaande werkgroep voor de statistiek over het wegverkeer.
- ✓ 'Uitgaven en ontvangsten van de politiezones en noodhulpzones': Het gaat over de coördinatie verbeteren van het verzamelen en verstrekken van gegevens over uitgaven en inkomsten van politiezones en noodhulpzones.
- ✓ 'Uitbreiding van de ICT-enquête bij huishoudens': Het doel hiervan is de vragenlijst van de enquête "ICT-huishoudens" te verrijken om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van elk van de IIS-partners, met inachtneming van de door Eurostat opgelegde beperkingen voor het verzamelen van gegevens en binnen een termijn die vergelijkbaar is met die van de oorspronkelijke enquête.

IV

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ‘Economische statistieken van de technologische sectoren’: De doelstellingen van deze SLA zijn enerzijds het verstrekken van jaarlijkse economische statistieken over de technologische sectoren van de drie gewesten, op basis van regionale rekeningen en volgens internationale classificaties, en anderzijds het verdiepen van de reflectie over alternatieve manieren om de technologische sectoren in België en zijn gewesten beter te karakteriseren. ✓ ‘Europese Statistiekolympiade’: Deze SLA definieert de verplichtingen van alle partijen die betrokken zijn bij de organisatie van de Europese Statistiekolympiade. ✓ ‘Oprichting van een werkgroep Demografie’: De doelstelling van deze SLA is het oprichten van een werkgroep met betrekking tot de demografische statistieken. ✓ ‘Face to face enquêteurs rekruteren’: De doelstelling is hier dat de gewestelijke statistische autoriteiten Statbel ondersteunen voor de rekrutering van extra enquêteurs. ✓ ‘Verbetering van de kwaliteit van de statistieken over de grondprijzen (niet bestemd voor urbanisering)’: Het doel is om betrouwbare en kwalitatieve gegevens te zoeken over grondprijzen die niet bestemd zijn voor urbanisering, om een databank op te zetten over grondprijzen en kwalitatieve statistieken te produceren. ✓ ‘Enquête over het gedrag van verplaatsingen’: Het doel van deze enquête is het gedrag van verplaatsingen te onderzoeken (via een enquête bij huishoudens). ✓ ‘Verkennde studie over de communicatie van wijzigingen van gegevensbronnen’: Producenten van officiële statistieken gebruiken naast hun eigen gegevensbronnen ook gegevensbronnen van derden. Het doel van deze verkennende studie is aanbevelingen doen voor een wijziging (of stopzetting) van een gegevensbron van een derde partij, die op passende wijze en tijdig aan de producent(en) van betrokken statistieken moeten worden gecommuniceerd. Op deze manier kan er tijdig geanticipeerd worden op de doorgevoerde verandering om de statistiek te produceren. <p>De IIS-werkgroep, die belast is met het programma van statistisch werk, zal instaan voor de opvolging van de voortgang van het werk binnen de verschillende <i>ad hoc</i>-werkgroepen die zijn opgericht om het GSP 2020 ten uitvoer te brengen. Verder heeft die werkgroep als opdracht besluiten te nemen in kwesties die binnen de <i>ad hoc</i>-werkgroepen niet kunnen worden opgelost.</p> <p>Tot slot zal het IIS overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 de Hoge Raad voor de Statistiek op de hoogte houden van de uitvoering van het GSP 2020. Een overzicht van de resultaten van dit programma zal dus worden voorgesteld op een volgende plenaire vergadering van de Hoge Raad voor de Statistiek midden 2021.</p> <p>➤ Bespreking</p> <p>De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek zijn geïnteresseerd in de verkennende studie over de communicatie van wijzigingen in de gegevensbronnen en stellen voor om de aanbevelingen die uit dit studiewerk voortkomen, tijdens een volgende plenaire vergadering te presenteren, wanneer zij beschikbaar zijn. Er zal ook moeten nagedacht worden over de manier waarop feedback aan de respondenten van statistische onderzoeken moet worden georganiseerd (van het type ‘benchmarking’). Dit punt zou ook onderwerp van verdere analyse kunnen zijn binnen de Hoge Raad voor de Statistiek.</p>
V	<p><i>Voor advies: Koninklijk besluit tot opheffing van het koninklijk besluit van 12 juni 2012 betreffende een jaarlijkse steekproefenquête met betrekking tot de voorraden druivenmost en wijn in bezit van de handelaars op 31 juli</i></p> <p>➤ Toelichting</p> <p>Het huidige koninklijk besluit heeft als doel het koninklijk besluit van 12 juni 2012 betreffende een jaarlijkse steekproefenquête met betrekking tot de voorraden druivenmost en wijn in bezit van de handelaars op 31 juli op te heffen. Deze enquête be vraagt jaarlijks een steekproef van ongeveer 300 respondenten. Deze enquête wordt uitgevoerd in het kader van verordening (EG) nr. 436/2009 van de Commissie van 26 mei 2009 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 479/2008 van de Raad met betrekking tot het wijnbouwkadaster, de verplichte opgaven en de samenstelling van gegevens voor het volgen van de markt, de begeleidende documenten voor het vervoer van producten en de bij te houden registers in de wijnsector. Deze verordening werd gewijzigd in 2017 en sindsdien werd er voorzien dat de notificaties over producten van de wijnsector niet van toepassing zijn op lidstaten die een wijnbouwkadaster <i>up to date</i> houden conform artikel 145, §1 van de Verordening (EU) nr. 1308/2013. Op basis van dit artikel en met ingang van 1 januari 2016 zijn de lidstaten die geen vergunningsregeling voor het aanplanten van wijnstokken of een nationaal steunprogramma ten uitvoer leggen, vrijgesteld van de verplichting om een wijnbouwkadaster op te stellen.</p>

	<p>Aangezien België aan deze voorwaarden voldoet, hoeft het de Europese Commissie niet langer op de hoogte te stellen van zijn wijnbouwproducten; daaruit volgt ook dat de resultaten van bovengenoemde enquête niet langer hoeven te worden gebruikt. Daarom wordt voorgesteld deze enquête af te schaffen en het koninklijk besluit dat deze enquête regelt op te heffen.</p> <p>➤ Bespreking De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek hebben geen bijzondere opmerkingen over dit agendapunt.</p> <p>➤ Beslissing De Hoge Raad voor de Statistiek brengt unaniem gunstig advies uit over het voorstel van het koninklijk besluit tot opheffing van het koninklijk besluit van 12 juni 2012 betreffende een jaarlijkse steekproefenquête met betrekking tot de voorraden druivenmost en wijn in bezit van de handelaars op 31 juli, zoals voorgelegd op de plenaire vergadering door de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium.</p>
VI	<p><i>Voor advies: Koninklijk besluit tot opheffing van het koninklijk besluit van 13 maart 2016 waarbij een maandelijks statistiek van de voortbrenging in de waternijverheid wordt voorgeschreven</i></p> <p>➤ Toelichting In België schrijft het koninklijk besluit van 13 maart 2016 een maandelijks statistiek voor van de voortbrenging in de waternijverheid. Alle ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit valt onder afdeling E36 van de nomenclatuur ‘NACE Rev.2’ worden in deze enquête ondervraagd. Zes variabelen met betrekking tot het volume van de activiteit en het aantal aansluitingen worden maandelijks bij zo'n 60 bedrijven opgevraagd. Deze bedrijven zijn uitsluitend producenten en distributeurs van drinkwater en bestrijken dus slechts een deel van de afdeling E36. Er is momenteel geen Europese wettelijke verplichting voor deze enquête, en er is ook geen belangrijke institutionele gebruiker. In het verleden publiceerde Statbel op basis van deze statistiek cijfers over de drinkwaterproductie, maar deze verspreiding werd stopgezet nadat er problemen waren vastgesteld met het evenwicht tussen de afgestane hoeveelheden water en de ontvangen hoeveelheden water, die door sommige bedrijven werden aangegeven, waardoor het drinkwatergebruik van het land kunstmatig hoog werd gehouden. Er moet ook op gewezen worden dat dit onevenwicht tussen de afgestane hoeveelheden water en de ontvangen hoeveelheden water niet kan worden gecorrigeerd zonder informatie over de aan- en verkoopstromen van water tussen de bedrijven onderling. De onduidelijke definitie van de variabelen en de maandelijks basis van de enquête roepen ook vragen op, aangezien sommige variabelen, zoals verloren gegane hoeveelheden, niet correct kunnen worden ingeschat op maandbasis. Om al deze redenen stelt Statbel voor om het koninklijk besluit van 13 maart 2016, dat een maandelijks statistiek van de voortbrenging in de waternijverheid voorschrijft, op te heffen.</p> <p>➤ Bespreking De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek stellen één vraag om aanvullende informatie over andere momenteel beschikbare gegevensbronnen die kunnen worden gebruikt om dit verlies aan informatie te compenseren (op dit punt wordt gespecificeerd dat er betrouwbare gewestelijke gegevensbronnen bestaan en reeds worden gebruikt, met name door het Federaal Planbureau).</p> <p>➤ Beslissing De Hoge Raad voor de Statistiek brengt unaniem gunstig advies uit over het koninklijk besluit tot opheffing van het koninklijk besluit van 13 maart 2016 waarbij een maandelijks statistiek van de voortbrenging in de waternijverheid wordt voorgeschreven, zoals op de plenaire vergadering werd voorgelegd door de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium.</p>
VII	<p><i>Rol & Opdracht van de Hoge Raad voor de Statistiek in het Belgische statistische landschap</i></p> <p>➤ Toelichting Tijdens de plenaire vergadering van 13 juni 2019 werd voorgesteld om de rol en de opdracht van de Hoge Raad voor de Statistiek te bespreken binnen het nieuwe ‘interfederaal’ Belgische statistische landschap. Om deze discussie op gang te brengen heeft de heer Philippe Mauroy (secretaris van de Hoge Raad voor de Statistiek) een presentatie voorbereid over de huidige taken en opdrachten van de Hoge Raad voor de Statistiek. Deze presentatie handelt over het wettelijke kader, de opdrachten, de reikwijdte van de adviezen van de Hoge Raad voor de Statistiek, de structuur ervan en een vergelijking met de praktijken op Europees en gewestelijk niveau (zie de slides 44 tot 57 van de presentatie die het secretariaat per e-mail heeft gestuurd).</p> <p>➤ Beslissing Gezien het belang van het onderwerp en om elk lid van de Hoge Raad voor de Statistiek de tijd te geven om de verschillende ingediende documenten en de in deze presentatie vervatte elementen te lezen, is</p>

	overeengekomen dat de bespreking van dit punt opnieuw op de agenda van de volgende plenaire zitting van de Hoge Raad voor de Statistiek zal worden geplaatst.
VIII	<i>Mededelingen van het secretariaat van de Hoge Raad voor de Statistiek</i> <ul style="list-style-type: none">• Volgende vergadering De agenda zal zo spoedig mogelijk door het Secretariaat worden doorgemailed.

[ondertekend]
De Voorzitter,
Patrick DEBOOSERE

Signature numérique de
Philippe Mauroy (Signature)
Date : 2020.06.19 16:26:02
+02'00'
De Secretaris,
Philippe MAUROY